

บทที่ 1

บทนำ

1.ความเป็นมาและความสำคัญ

การศึกษาสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ ไทยวน ไทเขิน ไทใหญ่ ไทลื้อ ซึ่งที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณลุ่มแม่น้ำโขงและสาละวินเป็นสิ่งสำคัญ ผู้วิจัยมีแผนงานโครงการศึกษาประวัติศาสตร์ของชาวไทเขินในเชียงตุงและโครงการวิจัยเกี่ยวกับวัดและชุมชนไทใหญ่ในเชียงตุงซึ่งพุทธศาสนา ประเพณีพิธีกรรมศาสนาเป็นระบบความเชื่อ เป็นระบบคุณค่า เป็นระเบียบชีวิตและระบบความสัมพันธ์ในชุมชน ทำให้ชุมชนไทในเชียงตุงเข้มแข็งและคงอยู่ได้ เป็นส่วนเชื่อมร้อยให้ชาวไทเขินและไทใหญ่อยู่ร่วมกันได้อย่างไร การ ศึกษาสังคมวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ของคนไทในเชียงตุงจะทำให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างเชียงใหม่และเชียงตุงในอดีตซึ่งผ่านความสัมพันธ์พุทธศาสนา ส่วนชาวไทใหญ่ใน เชียงตุงมีความสัมพันธ์กับชาวไทเป็นอย่างไร ทั้งสองกลุ่มชาติพันธุ์อยู่ร่วมกันโดยอาศัยสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมร้อยในสังคม ความรู้จากการศึกษาทั้งสองกลุ่มชาติพันธุ์จะช่วยให้เข้าใจกลุ่มคนไทในเชียงตุงได้ดียิ่งขึ้น

2.วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- 2.1 เพื่อสืบค้นหาคำความรู้ (body of knowledge) เกี่ยวกับพุทธศาสนานิกายต่าง ๆ องค์กรรมสงฆ์ ประเพณีพิธีกรรม ของชาวไทเขินในเชียงตุง
- 2.2 เพื่อศึกษาชุมชนไทใหญ่และวัดไทใหญ่ในเชียงตุง

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้จะเป็นการสืบค้นและนำเสนอสาระองค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์พุทธศาสนานิกายต่าง ๆ ในเชียงตุง องค์กรรมสงฆ์ และประเพณี จารีตเกี่ยวกับสงฆ์ในเชียงตุงศึกษาชุมชนและวัดของชาวไทใหญ่ในเชียงตุง

3.2. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยเลือกพื้นที่ในเขตเมืองเชียงตุง รัฐชาน ประเทศเมียนมาร์

3.3 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ชาวไทเขิน ชาวไทใหญ่ กรรมกรวัด และพระสงฆ์ ในเชียงตุง

3.4 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ใช้เวลา 12 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2553 ถึงเดือน มกราคม 2554

4. นิยามศัพท์

ชาวไทเขิน หมายถึง ชาวไทที่อาศัยในเชียงตุงมานานนับพันปี

ชาวไทใหญ่ หมายถึง ชาวไท หรือ ชาวไทใหญ่ ที่อพยพมาจากรัฐชาน ประเทศเมียนมาร์ เข้ามาอาศัยในเชียงตุงเมื่อประมาณ 70 ที่ผ่านมา

พุทธศาสนาในเชียงตุง หมายถึง พุทธศาสนานิกายทางหลวง นิกายป่าแดง นิกาย ไทใหญ่ และนิกายพม่า

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

5.1 ได้องค์ความรู้ที่จะนำไปใช้กับการจัดการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน

5.2 ได้องค์ความรู้ที่จะนำไปพัฒนาระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อสร้างความเข้าใจและสมานฉันท์

6. แผนการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ตามแผนงานวิจัย

ชุดโครงการนี้จะได้ฝึกหัดและสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คือ การสนับสนุนให้อาจารย์รุ่นใหม่แสวงหาการสนับสนุนจากแหล่งทุนภายนอก ตามกลยุทธ์สร้างนักวิจัยในทุกสาขาทุกระดับ โดยให้นักวิจัยอาวุโสช่วยเป็นที่ปรึกษาหรือหัวหน้าชุดโครงการวิจัย เพื่อพัฒนานักวิจัยและพัฒนาความรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นผ่านการวิจัยเกี่ยวกับ วิถีชีวิต ฯลฯ ได้ประโยชน์ดังนี้

6.1 แก้ปัญหาในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์คือ คณะมีจำนวนบุคลากรที่มีคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ได้รับการจัดสรรทุนวิจัยจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับอัตราส่วน FTES ระดับมาตรฐานอุดมศึกษา จึงไม่มีงบประมาณพอที่จะส่งเสริมให้อาจารย์ทำงานวิจัยให้มีคุณภาพตามที่พึงประสงค์ได้

6.2 อาจารย์จะมีความรู้และความเชื่อมั่นในความรู้ที่ได้จากผลการวิจัย จะมีความรู้ที่ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมนอกประเทศ

7. ผลสำเร็จและความคุ้มค่าของการวิจัยตามแผนการบริหารงานและ แผนการดำเนินงาน ดังนี้

7.1 ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับชาติพันธุ์ของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อนำไปใช้กับธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน และการสอนวิชาการท่องเที่ยว

7.2 ได้ประสานสัมพันธ์กับกลุ่มชาวไทเขินและชาวไทใหญ่ในประเทศเพื่อนบ้าน สร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน

8. โครงการวิจัยย่อย

ในชุดโครงการ ชชาติพันธุ์ลุ่มน้ำโขงและสาละวิน : ชนชาติไท มีจำนวน 2 โครงการ ดังนี้

8.1 พุทธศาสนาในเมืองเชียงตุง : กรณีศึกษานิกายยางกวง นิกายป่าแดง นิกายไทใหญ่ และนิกายพม่า

8.2 วัดและชุมชนไทใหญ่ในเมืองเชียงตุง

